

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਜਵਾਲਾ ਪਰਸ਼ਾਦ, -ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲੈਂਟ

ਬਨਾਮ

ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1953 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5.

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 9 ਅਗਸਤ 1954

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ-ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ-ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ-ਵੇਚਣਾ ਭਾਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬੋਥੀ ਦਾਮੋਦਰਮ ਚੌਠੀ ਬਨਾਮ ਬੰਸੀਲਾਲ ਅਬੀਰਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਅੰਗਨੇਲਾਲ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅੰਗਨੇ ਲਾਲ ਮੁੰਨੀ ਲਾਲ (2), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਸ੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਵਧੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਰਨਾਲ, ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ, 1952, ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕਰਨਾਲ, ਮਿਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ, 1951, ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਰ ਹਰੀ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3, ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਚਾਵਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣਾ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ।

ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 3 ਤੋਂ 5 ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿਤਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3, ਜੋ ਕਿ 14 ਜਨਵਰੀ, 1940 ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਵੀ ਸੀ, ਨੇ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 600/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਕਰਿਆਨੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੀਮਤ ਲਈ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਾਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਬੌਧੀ ਦਾਮੋਦਰਮ ਚੇਟੀ ਬਨਾਮ ਬੰਸੀਲਾਲ ਅਬੀਰਚੰਦ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਦਾਦਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਗਨੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਅੰਗਨੀ ਲਾਲ(2) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

585

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ।

ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।